

पीक विमा

प्रधान मंत्री पीक विमा योजना (पीएमएफबीवाय) काय आहे

पीएमएफबीवाय योजना 2016 मध्ये सुरु करण्यात आली आणि याद्वारे भारतातील सर्व प्रचलित उत्पन्न विमा योजना बदलली. शेतकऱ्यांना पीक घेण्यास प्रोत्साहन देण्यासाठी ही योजना सुरु केली गेली आहे. या योजनेमुळे स्थानिक जोखीम, कापणीनंतरचे नुकसान इत्यादि हानीपासून संरक्षण देण्यात आले आहे आणि याचा हेतू उत्पन्न अंदाजांकरिता तंत्रज्ञानाचा अवलंब करण्याचा आहे. या योजनेचा उद्देश शेतकऱ्यांमध्ये पीकांच्या विमाबाहूल जागरूकता वाढवून आणि कमी प्रीमियम दरांद्वारे शेतकऱ्यांच्या पीकांचे विमा काढून भारतात पीक विमा वाढवण्याचे प्रमाण वाढवून पीकांचे नैसर्गिक आणि मनुष्य निर्मित आपत्तीपासून संरक्षण करणे होय.

उद्देश:

प्रधान मंत्री पीक विमा योजना (पीएमएफबीवाय) चा उद्देश कृषी क्षेत्रामध्ये शाश्वत उत्पादनासाठी याद्वारे सहाय्य करणे आहे -

अ) अप्रत्याशित घटनांमधून उद्भवलेल्या पीकांचे नुकसान / हानी सहन करणार्या शेतकऱ्यांना आर्थिक सहाय्य पुरविणे

ब) शेतकऱ्यांनी शेती करत राहावी यासाठी त्यांचे उत्पन्न स्थिर करणे

क) शेतकऱ्यांना नवीन आणि आधुनिक शेती पद्धतींचा अवलंब करण्यास प्रोत्साहन देणे

ड) शेती क्षेत्राला पत पुरवठा करणे; यामुळे अन्न सुरक्षा, पीक विविधीकरण आणि कृषी क्षेत्रातील वाढ आणि स्पर्धात्मकतेत वाढ होईल आणि शेतकऱ्यांना उत्पादन जोखमीपासून संरक्षण मिळेल.

पात्रता निकष

● अनिवार्य घटक

वित्तीय संस्थांकडून (उदा. कर्जदार शेतकरी) अधिसूचित पीकांसाठी मौसमी शेतीविषयक कार्यासाठी (एसएओ) कर्ज घेणार्या सर्व शेतकऱ्यांना अनिवार्यपणे संरक्षित केले जाईल.

● स्वयंसेवी घटक

कर्ज न घेतलेल्या शेतकऱ्यांसाठी ही योजना वैकल्पिक असेल.

धोके आणि अपवादांचे संरक्षण:

खालील पीकांचे टप्पे आणि पीकाच्या नुकसानीस कारणीभूत जोखिमांचा या योजनेत समाविष्ट आहेत.

● पेरणी रोखणे / रोपण जोखीम:

कमी पावसामुळे किंवा प्रतिकूल हंगामी परिस्थितीमुळे विमा क्षेत्र पेरणी / रोपणापासून रोखले जाते

● उभे पीक (पेरणी ते कापणी):

अ-प्रतिबंधनीय जोखीमांमुळे उत्पन्न नुकसान भरपाईसाठी व्यापक जोखीम विमा प्रदान केला जातो, उदा. नैसर्गिक आग आणि वीज, वादळ, तुफान, चक्रीवादळ, वादळी वारा, झंजावात, गारपीट, पूर, बाष्पीभवन, भूस्खलन, दुष्काळ / कोरडे, कीड आणि रोग किंवा खराब हवामान यांची मनमर्जी ज्यामुळे आपले सर्व प्रयत्न शून्य होतात.

● पीक कापणीनंतरचे नुकसान:

या योजने अंतर्गत जे पीक कापणीनंतर वाळण्यासाठी शेतात कापून आणि पसरवून ठेवले जातात अशा पीकांना चक्रीवादळ आणि चक्रीवादळी पाऊस आणि अवेळी पावसाच्या विशिष्ट धोक्यांपासून हंगामाच्या कापणीनंतर कमाल दोन आठवड्यांपर्यंत संरक्षण उपलब्ध आहे.

● स्थानिकीकृत आपत्ती

अधिसूचित क्षेत्रातील एकाकी शेतात होणारी गारपीट, भूस्खलन, आणि पूर यांच्या सारख्या ओळखल्या जाणार्या स्थानिक पातळीवरील जोखीमांच्या परिणामी होणारी हानी / नुकसान.

सामान्य अपवाद: युद्ध आणि आण्विक जोखीम, दुर्भावनायुक्त नुकसान आणि इतर प्रतिबंधनीय जोखीमांपासून उद्भवणारे नुकसान वगळले जातील.

पीएमएफबीवाय ची प्रमुख वैशिष्ट्ये

शेतकऱ्यांसाठी कमी प्रीमियम दर

शेतकऱ्यांने देय असलेल्या विमा शुल्काची दर खालील सारणीनुसार असेल

अनु. क्र.	हंगाम	पीके	शेतकर्याद्वारे देय जास्तीत जास्त विमा शुल्क (विम्याची रक्कम%)
1	खरिप	सर्व अन्नधान्य आणि तेलबिया पीके (सर्व धान्ये, मिलेट, डाळी आणि तेलबिया पीके)	एसआय किंवा आभासी दर 2.0%, जे कमी असेल ते
2	रब्बी	सर्व अन्नधान्य आणि तेलबिया पीके (सर्व धान्ये, मिलेट, डाळी आणि तेलबिया पीके)	एसआय किंवा आभासी दर 1.5%, जे कमी असेल ते
3	खरिप आणि रब्बी	वार्षिक व्यावसायिक / वार्षिक बागवानी पीके	एसआय किंवा आभासी दर 5%, जे कमी असेल ते

तंत्रज्ञानांचा वापर

नवीन योजनेत अनेक नवनवीन गोष्टींचा समावेश आहे जसे की उपग्रह इमेजरी, वनस्पती निर्देशांक इत्यादीसारख्या नाविन्यपूर्ण तंत्रज्ञानांचा वापर करणे. उत्पन्न अंदाजांनुसार वेग आणि अचूकता वाढविण्यासाठी स्मार्ट फोन / हाताने हाताळल्या जाणार्या उपकरणांचे अनिवार्य वापर. कव्हेरेजमध्ये क्षेत्र विसंगती कमी करण्यासाठी, ही योजना जमिनीच्या नोंदींचे डिजिटलीकरण करण्यासाठी देखील प्रोत्साहित करते.

शेतकऱ्यांमध्ये जागरूकता वाढवणे

पीएमएफबीवाय संबंधित शेतकऱ्यांमध्ये जागरूकता वाढविण्यासाठी प्रयत्न केले जात आहेत जेणेकरून बहुसंख्य शेतकरी नोंदणी करू शकतील आणि योजनेचा लाभ घेऊ शकतील.

चांगले कव्हेरेज

प्रधान मंत्री पीक विमा योजनेचा (पीएमएफबीवाय) उद्देश स्थानिक उचित सरकारी अधिकाऱ्यांच्या अंदाजानुसार पीक उत्पन्नातील घट कमी झाल्यामुळे शेतकऱ्यांस होणाऱ्या नुकसानाची भरपाई करणे आहे.

या योजनेमध्ये पूर्व पेरणीचे नुकसान, चक्रवात पावसामुळे आणि कापणीनंतर होणारे नुकसान आणि भारतातील अकाळी पावसामुळे होणारे नुकसान देखील समाविष्ट आहे. पूर्वीच्या संरक्षित गारपीट आणि भूस्खलन जोखीम याव्यतिरिक्त यामध्ये स्थानिक आपत्तींच्या कारणामुळे होणाऱ्या नुकसानीच्या भरपाईची देखील तरतूद आहे.

पीएमएफबीवायच्या धोरणाच्या शब्दासाठी येथे [क्लिक करा](#)
प्रधान मंत्री पीक विमा योजना या भारतमंत्रालयाच्या वेबसाईटला भेट देण्यासाठी येथे [क्लिक करा](#).

पीक विमा योजना संबंधित माहिती आणि प्रश्नांसाठी आमच्या ग्राहकांच्या 3 समर्थक स्तरांबद्दल अधिक जाणून घेण्यासाठी येथे [क्लिक करा](#).

आमच्याशी आमच्या टोल फ्री नंबर 1800 266 9 725 वर संपर्क साधा